Ч. 105 (13.650). Львів, середа 25. квітня 1934. Poeztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Місячно	5·00 зол.
Чвертьрічно	15·00 "
Піврічно	30·00 "
Річно	60·00 "

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. " Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Конфіската „Діла“.

Вчерашнє (104.) число „Діла“ підпало конфіскаті за статтю нашого кореспондента з Волині. Це вже 17-а з черги конфіската нашого органу в цьому році.

Справа замкнення укр. кооператив на Волині перед Найвищим Адміністраційним Трибуналом.

В літі 1931 р. старосто в Дубні на Волині зарядило цілу низку українських споживчих кооператив, що підлягали Ревізійному Союзові Українських Кооператив у Львові. Ці зарядження старости, які були без сумніву вислідом певної системи, виправдувано нарушенням чи то будівляних, чи то санітарних постанов, хоча загально відомо було, що приміщення крамниць українських кооператив на Волині та їх внутрішнє урядження було далеко краще від польських та жидівських крамниць.

Проти цих заряджень старости, опертих на постанові арт. 140. промислового закону, внесли управи кооператив відклик до волинського воєводи. У відклику кооперативи вказували на те, що зовсім не заходять вимоги постанови арт. 140, за основі якого припинення руху промислового заведення, отже і крамниці, може бути лише тоді, якщо ведення підприємства у високім степені загрожує життю чи здоровлю людей.

Волинський воєвода відкликів не взяв під увагу і зарядження дубенського старости затвердив. Проти оречення воєводи внесли управи кооператив низку скарг до Найвищого Адміністраційного Трибуналу і в дні 20. квітня ц. р. відбулася перша розправа кооперативи „Селянська Спілка“ у Птичі, дубенського повіту, перед тим же Трибуналом.

Волинське воєвідство, привязуючи велику вагу до висліду цієї розправи, вислало свого заступника в особі начальника промислового виділу волинського воєвідства Валентого Новацького. Позиваючу кооперативу заступав на доручення львівської кооперативної централі посол д-р Степан Біляк, адвокат у Львові.

Орікаючому сенатові проводив презес Н. А. Т. Конгинський, справу реферував суддя Н. А. Т. Пашкальський. Після реферату судді виголосив адвокат д-р Степан Біляк довший правний виклад, виказуючи, що припинення промислового заведення, отже й кооперативної крамниці, може в думці арт. 140. промислового закону слідувати лише на основі карного оречення промислової влади, виданого згідно з постановами карно-адміністраційного поступовання з дн. 22. березня 1928 р., і то під умовиною, що дальше ведення підприємства загрожує у високій степені здоровлю чи життю людей. У репліці на ці виводи твердив начальник Новацький, що кооператива іствувала нелегально, та що оцінка, чи ведення промислового заведення загрожує життю і здоровлю людей, належить до свобідної оцінки влади — і навіть не підлягає розглядові Трибуналу. З уваги на ці твердження забрав адв. д-р Біляк слово вдруге і виказав, що постанови промислового закону, вокремаж постанови арт. 3., 7., 16., 139. і 140 цього закону доказують повну суперечність того, що твердив заступник воєвідства.

Після довшої наради **проголосив Н. А. Т. вирок, котрим ухилив оречення воєводи з причини хибного адміністраційного поступовання та зарядив зворот кавції позиваючій кооперативі.**

В устно проголошених мотивах цього присуду Н. А. Т. вияснив, згідно з правним становищем заступника позиваючої кооперативи, що постанова арт. 140. промислового закону уповажнює промислову владу до припинення руху промислового заведення лише: 1) на основі карно-адміністраційного оречення і 2) якщо дальше ведення підприємства загрожує у високій степені життю чи здоровлю людей. Колиж пізвана влада не виказала, в чому добачує високий степень небезпеки для життя чи здоровля людей, а зарядження припинення кооперативного руху не було видане після попередньо переведеного карно-адміністраційного поступовання, слід було заскарження оречення воєводи **ухилити.**

Це оречення Н. А. Т. має засадниче значіння не лиш для наших кооператив, але взагалі для всяких промислових заведень. Воно пояснює недвозначно постанову промислового закону, що промислове заведення може бути припинене (зліквідоване) лише шляхом карно-адміністраційного поступовання (розпорядок През. з дня 22. березня 1928 р. В. З. Д. ч. 38, поз. 365). Постанови цього розпорядку передбачують змогу відкликатись до окружного суду, перед яким знову можна при помочі доказів зі свідків, знавців і т. п. довести до зміни некорисного оречення адміністраційної влади.

Перемінюють церкви на костели.

Як повідомляють із Варшави, перед окружними судами у східних районах відбувається кількасот процесів за ревіндикацією костелів, перемінених на православні церкви. На день 27. квітня ц. р. визначено пять таких процесів у справі переміни церков на костели Волині.

Польсько-більшовицький пакт продовжать.

З Москви повідомляють, що небаром підпишуть польсько-більшовицьку умову, яка продовжить існуючий між тими державами пакт неагресії на дальших десять літ. Продовження пакту взорується на подібній умові СРСР з балтійськими державами.

Тісний союз Югославії з Туреччиною.

АНКАРА, ПАТ. Єфтич, міністер закордонних справ Югославії, покинув Анкару і поїхав до Білгороду. Після конференції Єфтича з Рушді-Беєм, міністром закордонних справ Туреччини, появився офіціяльний комунікат такого змісту: Підчас балачок обговорювали міністри закордонних справ, спеціяльно інтерпретацію балканського пакту обома заінтересованими державами і політику співпраці на Балкані, яка змагає вдержати самостійність всіх балканських держав і забезпечити теперішні кордони. Обі держави вестимуть політику тісної співпраці згідно з постановами балканського пакту. З тією метою уряди обох держав подаватимуть собі всі вістки, які їх цікавлять, або інші балканські держави. Крім того обі держави рішили заключити торговельну екотрадиційну умову.

—o—

Перед упадком грецького уряду.

АТЕНИ, 23. 4. ПАТ. Внутрішнє політичне положення в Греції дуже загострене. Тому уряд Цалдаріса рішений розвязати парламент і проголосити диктатуру. Опозиційна преса запевняє, що уряд розвяже парламент, коли зійдеться після вакацій на перше засідання і буде домагатися довіря від парляменту. Опозиція атакує уряд за приняті зобовязання у балканському пакті, а саме, що на випадок війни Югославії з Італією, Греція допоможе Югославії. Ліберали Метаксаса, які піддержують уряд, голосуватимуть також проти уряду.

Великий злочин.

Під таким заголовком появилась у „Журналь де Женев“ з 17. ц. м. передовиця пера відомого П. Е. Бріке присвячена українській справі. Подаємо її переклад.

Безмежна рівнина, що простягається між Білим та Чорним Морем, від Балтику до монгольської стіни, чи вимагає вона єдности влади та неподільної держави? Перед очима всіх здобувачів вона викликала найбільш неймовірні мрії, які мала здійснити кіннота. Це ідеальне поле для імперіялізмів від Тамерляна до Леніна.

Століттями російський імперіялізм користувався трьома ріжними шляхами. При царях він був спочатку бігуном православної єдности, потім панславізму. При більшовизмі він ломить межі і перепони. Комуністичний імперіялізм хоче бути універсальний. Цілий світ мають покрити совіт. республики сфедеровані з Росією та діставати накази з Москви. Кавказ, Туркестан, Україна, дають приклад долі приготованої для найближчих „посестрених республик“.

Україна на березі Чорного Моря є шпихлірем та копальнею безмежної держави, що хотіла опанувати цю добичу. Але доля захотіла помістити тут відмінний нарід. Українець хоч і славянин, але ближчий до заходу, ніж до росіянина. Вільнолюбний індивідуаліст він є незломним противником „міру“ (селянської спільноти) Великоросії, чужої йому інституції, також як і комунізму, що хоче зробити з неї універсальну теорію.

Російсько-український конфлікт тривав три століття під пануванням царів. Революція піднесла його, більшовизм загострив його. Опір проти Москви втілився у двох формах — національній і соціяльній. Ленін твердив, що його цікавить лише соціяльна революція. Москва гадала приєднати собі Україну переводячи частину національної програми. Так створили Українську Соціялістичну Радянську Республику, сфедеровану і комуністичну. Російський гніт прибрав передовсім соціяльну форму, мета його була зломити спротив селянства спрямовуючи бідних проти заможніх. Пастка була занадто примітивна і не осягла свого призначення. Єдиним результатом цього була мобілізація українського націоналізму проти московського комунізму. Прийшло до голоду 1921-22.

Ленін змінив зручно напрям своїх батерій, наказав Неп. За всяку ціну треба було здобути українського селянина. Але до нього ніколи не було довіря. Українська „незалежність“ чула гостро на собі московську узду. Національне почуття підхлібнене „українізацією“ дразнили протилежними заходами. Створили молдавську республику на межах Румунії, твір штучний викликаний присутністю кількох румунських груп з метою відокремити частини України. Від її території відокремлено і північний Крим. Закон про „територіяльні національні ґрупи“ підкопував єдність країни. Всюди, де було кілька росіян, поляків чи жидів утворили для них автономію коштом українців. Москва заходилась навіть творити кольонії в Україні, щоб формувати з них нові „одиниці“. Є їх двадцять чотири. Це були спеціяльні заходи, що переводилися на Україні та були спрямовані проти неї.

Чи можна дивуватися при таких обставинах, що політика порозуміння потерпіла фіяско? Без свободи думки, свобода говорити по українськи не мала значіння. Але НЕП змінив українського селянина, а разом з ним і націоналізм. Москва рішила знищити і одного і другого.

Цю нагоду давала пятилітка, і це було без сумніву одно з її найповажніших завдань. Боротьба проти України розвивалась на трьох ріжних фронтах; вона велась і ведеться далі на терені політичнім, економічнім та культурнім. На політичнім полі „декоративну“ незалежність підкопувано зручними заходами. Упозаву

ставили в безпосередню залежність від Москви. Українське міністерство внутрішніх справ передали росіянам, які зробили з нього відділ ҐПУ. Українців обмежили помалу до самого міністерства просвіти. Уряд опинився фактично в руках неукраїнців. Опозиція скристалізувалася навколо українського комуніста Скрипника. Москва виступила рішуче. Українську комуністичну партію знищили та заступили організацією, в якій українці творили незначну меншість. Україна затримала ледви тінь автономії, в 1932 році її віддали на поталу чужому диктаторові Постишеву, росіянинові з Сибіру.

Кремль винищив без милосердя все, що було українське. Величезний процес у Харкові (березень-квітень 1930) знищив цвіт української інтелігенції. Вчені, письменники, артисти помандрували на жахливе заслання, на Соловки, майже на певну смерть. 1500 інтеліґентів розстріляли. Українську автокефальну церкву позбавили її проводу. Навіть сама українська мова видавалась не досить російською, бо вона ніби напозичала за богато слів з заходу. Загрожений Скрипник скінчив самогубством (липень 1933). Від цього часу навіть українські часописи під доглядом Затонського та Косіора редагували росіяни, що знущалися над мовою; школи позбавлено їх провідників, а діти залишили нетямущими або чужинецьким учителям, які не знали їх рідньої мови.

За всяку ціну Москва хотіла зломити селянство, основу нації, що творило її у 85 проц. Колективізація зруйнувала передовсім понад 200.000 найкращих господарів, заслали у вагонах для худоби. Але український селянин боровся далі проти колхозів, де його хотіли замкнути, знесилити та підпати більшовицькій нації. Він знищив свою худобу. Росія станула раптом перед загрозою голоду, який вибух восени 1932. Україна стала справді його першою жертвою, але боротьба через це не припинилась. Вона тепер лише пасивна. Український селянин відмовляється робити, годувати худобу, що ще лишилась, кидає пісок до тракторів, у фабриках, які, зрештою, Москва розмістила головно поза межами України, щоб зробити її більш залежною.

Самі українські колхози стали осередками боротьби проти Совітів. Тому навіть насіння у них відбирають по жнивах та видають на засів, але під доглядом. Чи цей догляд вистарчає? „Ізвестія" зазначують, що для нього потрібна армія в 800.000 чоловік. Москва починає вже й сіяти літаками!! Система доходить до абсурду. Ґрандіозна бюрократія стала необхідна, але що вона осягла? Голод, який Москва визнає цього разу офіціяльно у статистичних справозданнях оголошених 11. квітня 1934 року.

Україна, велика сорокмільйонова нація, бореться за свою незалежність. Москва вирішила її хоче задушити, знищити цю націю. Вона вживає для цього всіх засобів, тоді, як байдужа Европа готується приняти Совіти до Союзу Народів!

Нова виборча ординація

до міських рад.

РОЗПИСАННЯ ВИБОРІВ

На просторі пятьох воєвідств, а саме львівського, станиславівського, тернопільського, волинського і поліського розписані вже 17. квітня ц. р. вибори до міських рад у 58 містах.

Вибори в цих містах відбудуться 27. травня ц. р.

І тому ми починаємо друкувати постанови нової виборчої ординації, щоби наше населення заздалегідь з ними познайомилось і як слід приготовилось до виборів.

ВИБОРЧА ОРДИНАЦІЯ.

Загальні постанови про спосіб вибирання до міських рад подає закон з дня 23. березня 1933 р. про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи, який вже обовязує від 13. липня 1933 р. Крім того міністер внутрішніх справ видав дня 30. березня ц. р. новий розпорядок про виборчий реґулямін до міських рад на просторі цілої держави, без шлеського воєвідства. Цей новий розпорядок обовязує від дня оголошення в „Деннику Законів" (ч. 29), себто від 9. квітня ц. р. (§ 52). Таким чином стратив свою силу розпорядок міністра внутрішніх справ з дня 20. жовтня 1933 р. про виборчий реґулямін до міських рад у воєвідствах краківському, львівському, станиславівському і тернопільському, який ми подрібно зреферували в „Ділі" перед частинними виборами до міських рад, що відбулися 10. грудня 1933 р.

Згадка про параграфи, без ближчого пояснення, відноситься до розпорядку міністра про виборчий реґулямін; зате згадка про статті (артикули) відноситься до закону про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи.

ПОДВІЙНІ РЕЧИНЦІ.

Виборча ординація подає подвійні речинці для поодиноких чинностей. Ці подвійні речинці слід розуміти так: менше число означує речинець для міст до 10.000 мешканців, а більше число речинець для міст понад 10.000 мешканців.

Ось приклад: списки виборців будуть виложені до перегляду в льокалях окружних виборчих комісій у містах з числом до 10.000 мешканців найпізніше 16. дня від розписання виборів, а в містах понад 10.000 мешканців 26. дня.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Вибори до міських рад відбуваються на основі загальної, рівної, тайної і безпосередньої системи голосування та пропорціонального поділу мандатів (§. 2 уст. 1).

Право вибирати можна виконати тільки особисто (§. 2 уст. 2).

ХТО МАЄ ПРАВО ВИБИРАТИ?

Право вибирати міських радних прислугує кожному, польському громадянинові без ріжниці пола, який: а) покінчив до дня розписання виборів 24 р. життя;

б) щонайменше від року, рахуючи взад від дня розписання виборів, мешкає в тому місті, в якому відбуваються вибори до міських рад;

в) не втратив права вибирати до сойму по думці обовязуючих постанов закону.

Вимоги однорічного замешкання не відносяться:

а) до замешкалих у місті власників або посідачів, плооженних у цьому місті нерухомостей;

б) до державних службовиків, службовиків державних підприємств і монополів, службовиків територіяльної і господарської самоуправи, світського і чернечого духовенства та професійних військових у чинній службі і членів родин вище означених осіб, коли ці особи мешкали в місті перед днем розписання виборів. При устійнюванні факту замешкання примінюється постанови про евіденцію і контролю руху населення (стаття 3).

ПРИМІТКИ.

Однорічне замешкання доказується посвідкою замельдовання. Почесних громадян даного міста не обовязує вимога однорічного замешкання.

Право вибирання припинюється для осіб на час карного поступовання у справах за злочини, за які по думці статті 47 §. 1 к. з. суд орікає втрату публичних та громадянських прав і то від хвилини судового слідства; колиж карне поступовання ведеться без слідства від хвилини дорученння акту обвинувачення.

Право вибирання не прислугує також усім непрофесійним військовим у чинній службі (стаття 3).

ХТО МОЖЕ БУТИ ВИБРАНИЙ РАДНИМ?

До міської ради може бути вибраний кожний польський громадянин без ріжниці пола, який до дня розписання виборів скінчив 30 років життя, має право вибирання в якійнебудь виборчій окрузі даного міста і знає польську мову в слові і письмі (§. 3).

Міністер внутрішніх справ розпорядком з дня 17. жовтня 1933 р. постановив, що на 5 літ припинюється постанову про володіння польською мовою в слові і на письмі, але тільки на просторі волинського і поліського воєвідства, а не в Східній Галичині.

КОГО НЕ МОЖНА ВИБИРАТИ РАДНИМ?

Не можна вибирати до міських рад військових у чинній службі, службовиків староства і воєвідства, службовиків повітових відділів, службовиків державної поліції та пограничної сторожі (стаття 5 уст. 1).

ПОДІЛ НА ВИБОРЧІ ОКРУГИ.

Місто, яке начислює до 5.000 мешканців, може творити одну виборчу округу або бути поділене на відповідну кількість виборчих округ. Простір міст, що начислюють понад 5.000 мешканців, повітовий староста — при містах виділених з повітової самоуправи міст, а воєвода при виділених містах — поділить на відповідну кількість виборчих округ та устійнить для кожної округи, в залежности від кількости її мешканців, кількість припадаючих на неї мандатів до ради.

На виборчу округу не може припадати менше, як 3 мандати.

Виборчу округу можна поділити в міру потреби на обводи голосування; тоді виборець може голосувати тільки в одній обводі. Кожна виборча округа та кожний обвід голосування має творити одну неподілену, територіяльну цілість. Виборчі округи означається римськими числами, а обводи голосування арабськими для кожної округи окремо (§§. 4 і 6).

ПРИМІТКА.

Українське населення по галицьких містах та місточках творить меншість до загального числа населення. Томуто від поділу на округи, які вибирають означену кількість радних, залежить також скількість радних, яку українці виберуть при теперішніх виборах. Можна поділити місто на округи так штудерно, що українцям важко буде провести своїх радних. Поділ переводить влада з власного почину і не питається про волю населення. Тому наші політичні організації повідомлять докладно Народню Канцелярію, як відбувся поділ міст на виборчі округи.

ЧИСЛО РАДНИХ.

Скількість радних у містах така: а) до 5.000 мешканців — 12; б) понад 5—10.000 мешканців — 16; в) понад 10—25.000 м. — 24; г) понад 25—40.000 мешканців — 32; д) понад 40—60.000 мешканців — 40; е) понад 60—120.000 мешканців 48; є) понад 120—180.000 мешканців — 56; з) понад 180—250.000 мешканців — 64; ж) понад 250.000 мешканців — 72 (Львів). У Варшаві міська рада складається з 100 радних (стаття 34).

За підставу означення числа мешканців міст принято висліди проголошені головним статистичним урядом з останнього загального перепису населення. Число заступників радних рівне числу радних. При устійнюванні числа мешканців у поодиноких виборчих округах та обводах приймають за підставу евіденцію населення, яку ведуть громади (§ 5) (Д. б.)

—o—

З церковних справ.

СПРАВА АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ.

Як ми вже кілька разів повідомляли, о. д-р Микола Нагорянський рішуче відмовляється приняти становище апостольського адміністратора на Лемківщині, хоч на нього натискають у цій справі з ріжних сторін. В останніх днях прийшла вістка, що він остаточно зрікся тої почести. У звязку з тим називають нового кандидата на це становище, а саме о. д-ра Василя Масцюха, пароха в Горожанні Великій, пов. Рудки (ур. 1873 р.) та про поворот до кандидатури перемиського епископа-помічника д-ра Григорія Лакоти. На випадок їх відмови мав би бути іменований апостольським адміністратором для Лемківщини хтось з членів наших Чинів, можливо, що Преосв. д-р Микола Чарнецький.

РОКОВИНИ СВЯТА „УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ ХРИСТОВІ".

Ґенеральний Інститут Католицької Акції Ґреко-Кат. Галицької Провінції оголосив програму святкування роковин минулорічного Свята „Українська Молодь Христові", що обійме два дні: суботу 5. і неділю 6. травня ц. р. В суботу має бути по всіх церквах окремий молебен та сповідь парохіян, у неділю по триразовім дзвоненні в усі церковні дзвони торжественна Служба Божа з відповідною проповідю. Після Сл. Божої процесія довкола церкви, завершена вмуруванням у стіну храму пропамятної таблиці. Пополудні молебен та свято приняття нових членів К.А.У.М. В міру можливости повинні в цей день відбутись також спеціяльні академії з рефератами та мистецькими...

точками, як: вокальні і музичні продукції, театральні вистави, руханкові пописи молоді і т. в. Мистецькі пропамятні таблиці у прекрасному вигляді, виконані в теракоті, розрисовані українським орнаментом, прегарно розмальовані й облиті шкливом, що надаються і до вмурування в муровану стіну і до прикручення до стіни деревляної церкви, треба замовляти заздалегідь у Ґенеральнім Інституті Католицької Акції у Львові, Романовича 10, надсилаючи найдальше до дня 28. 4. (квітня) ц. р. квоту 35 зол., яка містить у собі кошти таблиці разом з пересилкою. Можливе є розложення цієї суми на 3 рати з тим, що перша рата 15 зол. платна при замовленні, а дві по 10 зол. в одномісячних відступах часу від першої. Богатші церкви, які схочуть вмурувати собі мармурові або металеві таблиці, можуть також замовити їх через Ґенеральний Інститут К. А., при чому ціна залежатиме від бажаного матеріялу, величини та мистецького виконання. Замовлення на таблиці, які надійдуть після 28. квітня ц. р., не можуть бути виконані до дня свята, себто до 5. V. 1934 р.

СВЯЧЕННЯ НОВИХ ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКІВ У РИМІ.

В днях 24. і 25. III. ц. р. відбулися в Семинарії Св. Йосафата в Римі свячення девятнадцятьох питомців того Папського Інституту. Свячень уділив Преосв. Діонізій Нярадий, крижевацький епископ. Дня 24. березня в часі тихої Сл. Божої одержали підіяконські свячення питомці: Михайлищук Дмитро, Сярок Станислав Йосафат, Ґрат Станислав Андрій, Іваків Павло, Оришкевич Олександер з Львівської Архиепархії, Шмондюк Йосаф з філядельфійської Епархії; Гуменюк Василь, Шумей Василь з канадійської Епархії; Ханейко Володимир з Бразилії. У цвітну неділю, 25. березня, відбулася торжественна архієрейська Сл. Божа, в часі котрої еп. Діонізій Нярадий уділив диіяконських та священичих свячень 8 питомцям Сем. Св. Йосафата й одному білорусинові, питомцеві „Руссікум". Ось імена новопоставлених діяконів і священиків: діякони: Сильвестер Кіш, Володимир Ванчик — з крижевацької Епархії, Всеволод Іван Дурбак — з львівської Архиепархії; Михайло Боберський, Ярослав Лев Піленський — з філядельфійської Епархії; священики: Григорій Гаєцький — зі станиславівської Епархії; Іван Фіфік, Степан Гулович — з пітсбурської Епархії. Усі питомці Семинарії Св. Йосафата. Новопоставлений священик з „Руссікум" білорусин, Козма Найдович. Співлітурґізуючими були: о. консультор П. Кандюк ЧСВВ та о. Де Режі, ректор „Руссікум". По Службі Божій відбувся спільний обід.

З ДУХОВНОЇ АКАДЕМІЇ У ЛЬВОВІ.

Літній семестр академічного року 1933-34 у Львівській Духовній Академії почався 1. березня ц. р. В зимовому семестрі Академії студіювало 327 слухачів звичайних і 4 надзвичайних. З того на фільософічному виділі було 183 слухачів (99 на І. році і 84 на II. році студій); на теольоґічному виділі було 144 слухачів звичайних і 4 надзвичайних (62 на III. р., 53 на IV. р. і 29 на V. р. студій). У порівнанні з попереднім роком фреквенція слухачів зросла в цьому році на 42 особи.

РИМО-КАТ. ЛУЦЬКА ДІЄЦЕЗІЯ В ЦИФРАХ.

КАП повідомляє, що римо-кат. луцька дієцезія поділена на 13 деканатів. У тому числі є й один деканат греко-католицький (т. зв. східного обряду). Дієцезія на основі останнього спису населення має 275.322 душ, з того 9.550 уніятів. Парохій обряду латинського є в дієцезії 120 (перед приходом еп. Шельонжка на Волинь було всього 59 парохій), парохій уніятських є 11. Священиків є 221, з того 11 уніятських, а 8 перебуває на вищих студіях у краю і за кордоном.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА ПО ГРЕКО-КАТОЛ. ОБРЯДУ У ВОЛОДИМИРІ НА ВОЛИНІ.

(С) Дня 10. ц. м., себто на третій день Великодня, греко-катол. священик о. Бахталовський з місії оо. Редемптористів у Ковлі відправив першу Службу Божу по греко-катол. обряду у Володимирі в домі був. правосл. священика, що недавно перейшов на унію, о. Кіндрата Лавренчука. Присутніх вірних греко-католицької церкви було до 70 осіб, переважно українців з Галичини, котрі мешкають розкидані у Володимирі і спрагнені були духової опіки. По Службі Божій о. Бахталовський виголосив відповідну проповідь. Служба Божа і проповідь зробили на присутніх помітне враження. Відтепер частіше відбуватимуться богослуження по греко-катол. обряду у Володимирі наразі в приватному домі. Згодом вірні приступлять до будови своєї каплиці чи церкви. Місце, де має бути вибудована греко-катол. церква, вже є.

ВІДЗНАЧЕННЯ ПРАВОСЛАВНОГО ПАРОХА У ЛЬВОВІ.

Підчас Великодних Свят митр. Денис заіменував пароха православної церкви у Львові та водночас правосл. декана на Галичину, єромонаха Фільотея, архимандритом. У близьких до митр. Дениса колах кружляють уперті поголоски про те, що небавком буде ухвалена окрема правосл. дієцезія, яка малаб обіймати Галичину з Лемківщиною.

З номінації львівського прав. пароха архимандритом дуже вдоволений львівський „Рускій Голос", який стверджує, що „з часу відродження (!) православного руху на Галицькій Руси новоіменований архимандрит є першим у Галичині православним духовним у такім високім чині".

Зміна в німецькому уряді?

БЕРЛІН, 22. 4. (Аґорієнт). Говорять про найближчу зміну в німецькому уряді. А саме фон Папен мав би податися до димісії. Далі кажуть, що німецька закордонна політика має конечну потребу нового керманича, що був би людиною вдачі невразливої, мужем відважним і рішучим рівночасно. На це становище намічається Розенберґ.

Совіти і Ліґа Націй.

ЖЕНЕВА, 22. 4. (Аґорієнт). Совіти, що хотіли запевнити прихильність Ліґи Націй для себе, щоби зробити з неї який би це не був Інтернаціонал, втратили всяку надію на здійснення своїх задушевних бажань. Нема сумніву, що більшовики хотять увійти до Ліґи Націй на те, щоби провірити наміри Анґлії, але вона зараз відповіла: „вступлення більшовиків до Ліґи не є вигідне". Ця мудра пересторога Анґлії ще раз охоронила Ліґу Націй перед небезпечним більшовицьким експериментом.

Троцький виїхав з Франції.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. Вчора кружляли поголоски, що Троцький покинув віллю „Барбісон" в год. 5-ій вранці. „Сірете Женераль" не знає, куди поїхав Троцький.

Новий лет Цеппеліна.

З Берліна повідомляють, що бальон „Ґраф Цеппелін" відлетить 23. червня ц. р. з Фрідріхсгафену до Буенос Айрес.

Страйки в Індії та в Америці.

БОМБАЙ, 23. ПАТ. Прядільняні робітники почали офіційний ґенеральний страйк. Покищо застрайкували робітники 4-ох пряділень. Причиною страйку низькі платні промисловців, щоби могли конкурувати з японськими виробами.

ВАШИНҐТОН, 23. 4. ПАТ. Президент Рузвельт домагається від 50.000 ґірників, які страйкують у кількох стейтах Злучених Держав, щоби вернулися до праці. Крім того през. Рузвельт задумує перевести ревізію теперішніх платень.

ЗАСУДИЛИ ВАЛІШОВУ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. У Лєобені відбулася розправа проти Павлини Валішової, жінки покараного смертю соц.-демократичного посла, яку обвинувачували в державній зраді та що доставляла харчів членам Шуцбунду, які були в бою. Засудив суд Валішову на рік вязниці.

По широкому світі.

— До Риму приїхав премієр Мушанов.

— У Мінхені відбувається конгрес народньо-соціялістичних селянських орґанізацій.

— За крадіж на стації Балашов під Саратовом засуджено одного залізничника на кару смерти, сімох на 10 літ вязниці і кільканацятьох на нижчі кари.

СУВІЧ У ПАРИЖІ ТА ЛЬОНДОНІ.

ПАРИЖ, 22. 4. ПАТ. Італійський державний підсекретар м-ства закордонних справ Сувіч приїхав нині рано до Парижа та розмовляв із прем. Думерґом. Опісля около полудня відїхав до Льондону.

ЛЬОНДОН, 22. 4. ПАТ. Мін. Сувіч приїхав тут вечором із офіціяльною куртуазійною гостиною на три дні. Буде вести балачки з Мекдональдом, Саймоном, Іденом і держ. підсекретарем м-ства закордонних справ Вансітартом.

ЗВІЛЬНИЛИ ЗДОГАДНИХ УБИВНИКІВ.

ПАРИЖ, ПАТ. Велику сензацію викликало звільнення слідчим суддею в Діжоні трьох здогадних убивників рад. Пренса: Люсаца, Спіріта та Карбона. Два останні виїхали до Марсилії, Люсаца задержали в вязниці до розпорядження париської влади, яка обвинувачує Люсаца в крадежі брилянтів. Дотеперішні зізнання свідків і конфронтації внеможливили судді піддержувати обвинувачення проти цих арештованих, тому увільнив їх від закиду вбивства.

ПОРОЗУМІННЯ КОМІСАРЯ З ВБИВНИКАМИ ПРЕНСА.

Заплутане слідство в справі вбивства судді Пренса переконує французьких правників, що поголоски французької преси, начебто арештований промисловець Бріно застрілив одного з убивників Пренса на італійсько-французькім кордоні, є правдиві. Бріно склав свої зізнання, як запевняє французька преса, порозумівшись заздалегідь з керманичами слідства, щоби вести в блуд прилюдну опінію і суд. Деякі кола запевнюють, що Бріно порозумівся з комісарем Боні.

Жахлива катастрофа в копальні.

Десятки засипаних робітників.

БІЛҐОРОД, 23. 4. ПАТ. В копальні вугля в Какані біля Сараєва вибухли гази, де знаходилося 221 робітників. Більшість з них утікла в поспіху ... повернули до дому. Дотепер витягнули з копальні трупи 52 ґірників. Невідомо, ще де перебувають 72 робітники. З доручення премієра Узуновича на місце катастрофи виїхала спеціяльна комісія, яка веде слідство.

Змова на державний переворот у Румунії.

(Кореспонденція з Букарешту.)

Телеграми подали вже вислід сенсаційного процесу у Букарешті: всіх засудили на 10 літ вязниці. Всетаки друкуємо нині і завтра подробиці цієї небуденної справи. — *Прим. Ред.*

Букарешт, 19. квітня 1934.

Вже першого дня Великодніх Свят по столиці Румунії ходили поголоски про те, що в армії розкрили змову, що плянувався замах на короля Карла II-го та що в столиці і на провінції, у звязку з цим, переводять масові арешти. Тимчасом у пресі, яка вийшла на другий і на 3-ий день Великодня, не було про це ніяких вісток. Так, нібн поголоски — одна сензаційніша від другої — були злобними вигадками.

Лише згодом появилося офіціяльне повідомлення, яке по суті нічого не зясовувало, бо говорило про те, що в краю, у звязку „з деякими подіями останнього часу" поширюються алярмуючі та брехливі поголоски. Такий комунікат, замісць внести успокоєння, осягнув саме протилежний наслідок. Завдяки своїй невиразній редакції він викликав зацікавлення й у тих колах, які випадково нічого не чули.

Ще 15-го квітня, себто на 5 днів до суду над змовниками, тутешня преса писала про змову езоповською мовою, якимись натяками. У чому полягала змова і проти кого вона була звернена, про те з тутешньої преси довідатися було неможливо.

Тимчасом у закордонній пресі, яка приходила до Румунії, вже появилися докладні телеграми, які точно передавали про те, що у Великодню ніч готувався замах на короля Румунії, з метою державного перевороту і введення військової диктатури. Але й без оцих вісток закордонної преси вся справа була у Букарешті секретом Полішинеля. Про неї голосно говорили не лише у так званих політичних колах, але й у звичайних каварнях і на вулиці. Говорили про неї пошепки, але те, що подається пошепки — має привабливу таємність і лунає найголосніше.

Орган консервативної партії „Епоха" цілком слушно підкреслював, що для того, щоби не поширювалися фантастичні чутки, є лише один певний засіб — це опублікувати факти. Вперше ці факти ясно були опубліковані в усій румунській пресі лише 18-го квітня, на два дні до початку процесу над змовниками.

Вони дійсно сензаційні.

Як видно з акту обвинувачення, підполковник Віктор Прекуп два роки готувався до переведення державного перевороту. З цією метою він уже нераз концентрував свої ударні ґрупи в Букарешті, призначаючи кожній з цих ґруп виразно окреслені завдання.

Вперше підполковник В. Прекуп хотів використати для державного перевороту кабінетну крізу, коли мав формуватися уряд Йорґи-Аржетояну, після димісії уряду партії націонал-царaністів на чолі з Юлієм Маніом. Але рішивши, що для активного виступу момент ще не надійшов, вирішив зачекати.

Удруге державний переворот мав відбутися на страстну пятницю 1933. року. Для цієї мети підполковник Прекуп змобілізував був своїх прибічників. Але, як заявляє один з прибічників полковника Прекупа, майор гірських стрільців Василь Нікора, на час не приїхав до Букарешту з Клужа поліційний інспектор підполковник Медря. Завданням підполковника Медрі було переконати свого приятеля в Букарешті, підполковника Василя Барбу, дати до розпорядження Прекупа полк піших жандармів, при допомозі яких змовники мали обсадити всі державні установи.

Утрете для державного перевороту був визначений листопад 1933 р., знову підчас урядової кризи. Уряд націонал-царaністичної партії подався до димісії, а мав формуватися уряд лібералів. Концентрація членів ударних ґруп, що перебувала на провінції, була переведена телеґрафічно, букарештенські ударники були зібрані телефонічно. Коли скількість ударників (військових і цивільних) була вистарчаюча, то державний переворот рішено зробити в ніч з 13-го на 14-го листопада 1933 року, коли небіщик І. Дука відмовився творити новий уряд, бо йому не пощастило створити його з участю Жоржа Братіяну та Октавіяна Ґоґи.

В цю ніч підполковник В. Прекуп, в супроводі одного з найбільш активних своїх помічників домовласника Евгена Феpічяну, особисто перевів ревізію відданих йому до самопожертви ударників. Вони були поділені на три ґрупи. Кожна з них складалася з 18—20 озброєних людей. Перша з них була розташована в ресторані „Баварія" під проводом поручника Ніколая Дорля, друга — в ресторані „Бельведер" під проводом приватного урядовця Арсенія Стримбу і третя у корчмі на вулиці Оштєа ч. 14. під проводом шофера Теодора Пенчію. Кожна з тих ґруп мала певні завдання, точно окреслені підполковником В. Прекупом. Підчас інспекторської ревізії тих ґруп, підполковник В. Прекуп роздав їм трохи грошей, бо вартість того, що вони замовили у тих ресторанах, перевищувала видані їм раньше гроші, та наказав їм чекати.

Переконавшися, що всі люди на своїх місцях, підполк. В. Прекуп коло 4-ої години ранку поїхав до помешкання підполк. В. Барбу і попросив його одягнутися та поїхати до касарень жандармського полку. Між іншим частина того полку мала піти до королівської палати і, оточивши її, оголосити короля і королівський двір полоненими. При цьому підполковник В. Прекуп між іншим заявив: „Треба, щоби ми взяли на себе кермування країною. Бо коли цього не зробимо, то лібeрали доведуть її до руїни". Однак підполковник В. Барбу відмовився взяти участь у плянованому перевороті. В. Прекуп заявив, що у таких умовинах він нічого не може вдіяти.

Остання, четверта, спроба державного перевороту в Румунії мала бути переведена в ніч з 7-го на 8-ий квітня цього року, на сам Великдень.

На підставі зізнань підполковника В. Прекупа та його найближчих помічників — майора В. Ніора, підпоручника К. Настасе, Е. Феpічяну та інших, зясовано, що підполковник В. Прекуп хотів покористуватися м. ін. методою Л. Троцького, застосованою при державному перевороті в Росії. Він не хотів пускати в рух маси, а мав на увазі добитися успіху при допомозі відданих йому і добре озброєних у ґранати, рушниці, петарди, динаміт і револьвери ударних ґруп. Постачання зброї переводив підпоручник К. Настасе, якого підполковник В. Прекуп знав ще з дитинства, та який беззастережно виконував усі накази Прекупа. 28-го січня підпоручник Настасе передав особисто підполковникові Прекупові на північному залізничому двірці в Букарешті 40 ґранат, які він привіз з Клужа у Трансильванії. В березні 1934 року підпоручник Настасе дістав від лейтнанта Маріяна Ґлігора ще 45 ґранат, але мусів їх звернути, бо мав враження, що командир полку має якісь підозріння. Акт обвинувачення вичислює теж інші боєві матеріяли змовників. Одночасно підполковник Прекуп вербував відповідні кадри певних ударників і помічників і з тою метою роз'їздив по краю, стрічаючись зі своїми численними приятелями.

Один з активних співучасників змови майор Нікора зізнав, що, по словах підполковника Прекупа, для державного перевороту в ніч з 7. на 8. квітня 1934 року, він мав готовими: полк прикордонної охорони, сотню жандармів під командою капітана Масарошію, 300 озброєних цивільних осіб, ґрупу студентів політехніки під командою підпоручника Дорля та по одній четі з кожного полку, що розташовані в Букарешті. Крім того полковник В. Прекуп розраховував на допомогу 20—30 старшин з Букарешту.

Згідно з актом обвинувачення плян державного перевороту був такий:

а) Підчас переїзду королівської повозки перед готелем „Бульвард", з вікон того готелю, де заздалегідь були винайняті відповідні кімнати і де розташувалася ближча рідня підполковника Прекупа (Хорія та Николай Прекуп) мали бути кинені ручні ґранати з метою забити короля.

б) На сигнал ракетою, яку мав випустити сам підполковник В. Прекуп з помешкання військового касина (напроти готелю „Бульвард", у самому центрі столиці і дуже близько від почти і префектури поліції), мали бути виконані масові замахи у церкві „Домніца Балаша". Одночасно мали відбутися також терористичні акти у ріжних частинах столиці, щоби викликати паніку і стероризувати населення.

в) Після замахів у церкві „Домніца Балаша", капітан Масарошію, який підчас Великодної урочистости командував двома сотнями піших жандармів, мав доручення знищити в церкві всіх тих, що лишилися в живих, і негайно почати займати ріжні державні установи, починаючи з префектури столичної поліції, двірця, телефонів та ін., прийнявши на себе команду дирекції поліції та державної сиґуранци. (Невідомо, чи був плян знищити у церкві лише державних достойників, чи загалом всіх). Спеціяльна ґрупа під командою поручника Дорля, яка була розташована позаду префектури поліції, мала доручення зайняти почту, телеграф і телефон. Ще один відділ безробітних мав сіяти паніку і терор, розкидаючи з автомобілів по вулицях столиці ручні ґранати і петарди та стріляючи з рушниць і револьверів. Під прикриттям тих терористичних актів, змовники мали захопити в свої руки весь державний апарат.

На провінції, особливо у важніших осередках, були орґанізовані ґрупи прибічників полковника В. Прекупа, готові прийняти на себе владу на місцях.

Так виглядала таємнича змова проти короля і уряду в Румунії. Розкрили її майже в останній мент, завдяки підстаршині Цану, який був звербований підпоручником К. Настасе. Йому обіцяли старшинський ступінь і 28. березня його представили підполковникові В. Прекупові в Клужі. 5. квітня Цану дістав від лайтнанта Ґлігора 6 скринь повних ґранат і мав відвезти їх до Букарешту. Тимчасом він передав ці ґранати командантові 83-го піхотного полку в Клужі, а сам, без ґранат, поїхав до Букарешту.

Слідство велося як мога найспішніше. Бо вже 20. квітня починається суд. На лаві підсудних всього 15 головних змовників. Решту співучасників потягнуть до відповідальности згодом.

Ця змова є найбільшою сензацією політичного дня (і мабуть не лише в Румунії, але й поза її межами). За нею з великим зацікавленням слідкує все румунське громадянство. Були дні, коли деякі ґазети, що надрукували докладні витяги з акту обвинувачення, миттю були розхоплені.

Дмитро Геродот.

Фашистівсько-комуністична війна в Еспанії.

25 тисяч маніфестантів. — Ґенеральний страйк загрозою для уряду.

ПАРИЖ, ПАТ. Згідно з вістками з Мадриду в Ескуріялі біля Мадриду була велика маніфестація молоді, що належить до народньої акції. В поході взяло участь 25.000 молоді. Провідник нар. акції посол Джіл Роблес виголосив промову, після якої відділи молоді вшанували свого провідника спец. гимном і фашистівським поздоровом. Тому що була страшна сніговія, дальше свято відкликали. Підчас походу прийшло до інцидентів. Перевернули авта з учасниками маніфестації, комуністи счинили бійки, було багато ранених. В одній бійці поліц. аґент стріляв і поранив комуністів, що атакували його. Один напасник згинув.

МАДРИД, ПАТ. На знак протесту проти амнестійного закону уряду Леру, що привертає волю всім діячам правиці, м. н. ґен. Сан Хурхо, ґен. Беренжерові й ін., ліві партії зорґанізували 21. IV. комунікаційний страйк. До страйку прилучилися кельнери та пекарі. Припинили працю в фабриках і заведеннях прилюд. вжитку. Страйк має заг. характер. Залізничники ще не страйкують, але поїзди не їздять правильно. На провінції теж прийшло до заворушень. Нпр. у Севілі хотіли підпалити поїзд, яким їхали члени нар. акції на конґрес у Мадриді. В Манресі напали на маніфестуючих членів нар. акції та двох поранили.

Становище уряду Леру сильно захитане. Навіть колиб остав при владі, то наступлять зміни в кабінеті. М. і. теку м-ства закордонних справ після Ромера одержить сам премієр.

З Мадриду повідомляють, що кортеси прийняли 269 голосами амнестійний закон, хоча ціла лівиця здержалася від голосування. Тактика лівих партій довела їх до соромної поразки. Амнестія дуже широка і обхопить теж старшин, які підготовляли переворот в Еспанії в 1932 р.

Після ухвалення амнестійного закону, посли лівиці обкидали шклянками і каламарями послів правиці. Двох монархістів поранили.

ПАРИЖ, 23. ПАТ. У багатьох еспанських містах відбулися протестаційні маніфестації против „людової акції". В Аліканте поліція розігнала віче комуністів. Дві особи ранені.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. У Барсельоні зорґанізували синдикалісти велике демонстраційне віче, домагаючись звільнення всіх політичних вязнів і синдикалістів та протестували проти привернення кари смерти. Опісля вдерлися на віче федерації християнської молоді і заатакували противників. Біля театру і на вулицях розгорілася завзята бійка. Комуністи дуже завзято атакували духовенство, яке було на вічу. Крім того демонстранти поперетинали опони на самоходах, які стояли в місті. Поліція кількома наворотами розганяла демонстрантів і вкінці зліквідувала демонстрацію.

КОНФІДЕНТ ЧИ БОЄВИК?

Розправа проти Ст. Корпана перед львівським судом присяглих.

Про Корпана, що сидить оце на судовій залі в арештантській одежі, ходили від самого моменту смерти ком. пост. Врубля з його руки незвичайні вісти. Ніхто не знав, які мотиви цього злочину і як з одного боку говорили про боєвика ОУН, що вмисне пішов у конфідентську службу, так з другого були основи догадуватись, що він — типовий слабодух, що принявся бути конфідентом, а потім одним стрілом хотів себе від цього закиду звільнити.

Розправа має вияснити справжне тло вбивства ком. пост. Врубля на стації у Вибранівці.

На салі кільканацять людей з його села, рештою лавки пусті. Лавки журналістів доволі обсаджені.

*

У трибуналі сидять: предс. Мединський, вотанти судді Двожак і Міхале. Обвинувачує прок. Прахтель-Моравянський, боронить д-р Лев Ганкевич.

Після вильосування суддів присяглих, починається розправа відчитанням акту обвинувачення, якого зміст такий:

ЩО КАЖЕ АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ?

В дні 23. березня ц. р. біля 8-ої години вечором у віддалі 1 км. за стацією у Вибранівці, бобрецького повіту, найшли трупа Тадея Врубля, команданта місцевої станиці поліції, з простріленою головою. За слідами чобіт — каже акт обвинувачення — яких одна підошва була зломана, а запятки з підковами ріжної величини, поліційний пес зайшов до сусіднього села Бринці Церковні, до підсудного Степана Корпана. Тому його негайно поліція арештувала під замітом убивства. Підсудний спершу не признавався до закиненого йому вбивства, а опісля признався, що команданта Т. Врубля вбив за те, що той намовив його стати поліційним конфідентом. Акт обвинувачення каже, що слідство не підтвердило оборони підсудного. Навпаки, виявило, що підсудний сам накинувся поліції зі своїми послугами конфідента і то не лише бл. п. Т. Врублеві, але також заступникові команданта Владиславові Ґлінякові. Цьому останньому підсудний мав вручити з власного почину летючки та „Сурму". Т. Врубель справді зустрічався з підсудним, але „з конечности". З уваги на те, що Т. Врубель не намовляв підсудного, каже акт обвиначення, тому він не міг відчувати жалю до покійника. Підчас ревізії поліція мала забрати в підсудного револьвер, пляшечку з порохом, складові частини кріса та десять заповідей ОУН. Крім того слідство виявило, що підсудний на день перед убивством мав їздити до Львова, а три тижні скоріше зайшов до підсудного невідомий у Бринцях Церковних молодець.

На цій основі обвинуваченого зачисляє акт обвинувачення до членів ОУН і каже, що підсудний убив Т. Врубля або з власного почину, або на приказ ОУН, бо покійник переслідував членів ОУН. Підсудний — каже акт обвинувачення — приходив на станицю поліції навіть у білий день, хоча побіч станиці у Вибранівці находяться домівки чит. „Просвіти" і кооперативи. Таким чином підсудний намагався здобути довіря Т. Врубля, щоби опісля використати його для власних цілей і для ОУН.

На тій основі прокуратор обвинувачує підсудного за злочин державної зради зі статті 97 §. 1. к. з. та за вбивство зі статті 225 §. 1 к. з.

ДОПИТ ПІДСУДНОГО.

— Літ маю 24, жонатий, зам. у Бринцях Церк. пов. Бібрка. У війську служив. Караний не був.

Предс.: Вас обвинувачують у приналежности до ОУН. Ви чули про неї?

Підс.: Я про неї чув, але з нею не погоджуюся. З часописів знаю, що видає „Сурму". Я ніколи її в руках не мав.

Пр.: А поліцаєві ви не давали 2 примірники „Сурми"?

Підс.: Ні. Я найшов тільки дві летючки „Українські школярі" і дав їх пок. Врублеві. Той сказав, що про ті летючки вже знає.

Предс.: У вас найшли декальоґ націоналістів. Памятаєте той декальоґ?

Підс.: Трохи. „Я є стихія, що вирятувала тебе з татарської неволі"... Далі не тямлю.

Предс.: А про поляків у ньому нема? Бо я знаю, що там є тільки про поляків, а нема нічого про татарів.

Підс.: Ні, про поляків там нічого нема.

ЧОМУ ВБИВ — НЕ ЗНАЄ...

Предс.: Ви вбили команданта Врубля?

Підс.: Так. Я не годен собі уявити, що я думав тоді, коли витягав револьвер... Я жив з ним дуже добре. Я не годен собі представити, як це сталося.

Предс.: А як було того дня?

Підс.: Я поїхав до Львова, до одної знайомої, позичити грошей на купно корови. Я приїхав вечором і тоді до мене прийшла якась дівчина, щоби я йшов до Врубля на тор. Я пішов. Він спитав, чого я їздив до Львова. Я сказав. Він не вірив і каже: „Кажи правду, бо я тебе арештую і будеш відповідати перед судом". Тоді я, не думаючи нічого, витягнув револьвер, стрілив в його бік і почав тікати.

Предс.: А ви думали давно його застрілити?

Підс.: Не думав. Я мав жаль до нього, бо люди вважали мене конфідентом і ворогували на мене. А тоді я був поденервований...

Предс.: Отже ви мали жаль і були понервовані. А чому ви у слідстві казали, що думали його вбити?

Підс.: Я думав, але не тоді, коли йшов на стацію.

Предс.: Отже бачите: думали. А за що ви дістали від старости 50 зол.?

Я БУВ КОНФІДЕНТОМ!

Підс.: Врубель казав мені йти до староства. Староста сказав до мене: „Вас прислав Врубель", дав мені 50 зол. та сказав: „Розрахуєтеся з Врублем".

Предс.: Отже ви були конфідентом.

Підс.: Був, але на нікого не доніс.

Предс. Жалієте, що вбили Врубля?

Підс.: Жалію.

Предс.: А чому у слідстві ви казали: „Свого вчинку не жалію, бо Врубель був ворог українського народу"?

Підс.: Я міг таке казати, але я жалую.

Предс.: У вас був якийсь знайомий на кілька днів до вбивства Врубля?

Підс.: Був, але я його прізвища не можу зрадити. Його справа не має нічого спільного з тим вбивством. Я зізнав, що це був з ОУН і що я під його проводом працював для програми ОУН, але це неправда.

На салю приносять револьвер і на питання, звідки підс. взяв його, каже:

Підс.: Я дістав від Врубля. Я зброю дуже люблю і я просив його за револьвер. Він сказав, що має, але попсутий, а я заявив, що направлю собі його. Тоді я дістав оцей револьвер і 5 куль від нього. Дві кулі я собі ще доробив, але вбив його одною з тих, які дістав від нього.

Предс.: Не вірю, щоби командант дав вам револьвер тому, що ви любили зброю.

Підс.: Ні, дав мені як своєму конфідентові.

Прок.: Що ви робили по вбивстві?

Підс.: Я пішов до Приймича, купив у нього папіроски, пішов ще до одного сусіда і на нічліг до сина давнішого священика, Евг. Дороша.

Прок.: У вас найшли ще другий револьвер?

Підс.: Так. Це я його приніс з Городенки.

Прок.: Чомуж ви сховали той, яким вбили Врубля, в загату одного в селі? Чому потім ви казали, що кинули його у воду? Чому про той другий револьвер ви казали, що це вашого шваґра, а тепер, що ваш? Чому декальоґ ви сховали у хаті за сволок?

На всі ці питання підсудний не дає ясної відповіді.

НЕ НАКИНУВСЯ САМ ПОЛІЦІЇ...

З черги питає підсудного обор. **д-р Л. Ганкевич.** На ці питання підс. вияснює, що вперше закликав його на поліцію Врубель у звязку з тим, що він намовляв когось називати себе українцем, а не русином. Врубель тоді впевняв, що українці — це банда і драби, читав навіть підс. якусь книжку про те і переконував, що він повинен бути русином. Опісля в селі найшли летючки і підсудного арештували, бо один з запідозрених в розкиненні їх, Фурикевич, сказав, що летючки були від нього. Тоді Вр. сказав підс., щоби не боявся нічого і справді: Фур. і ще одного відвезли до Львова, а підсудного Врубель звільнив. Від тоді почалася його конфідентська служба. Чотири дні пізніше з доручення Врубля пішов підс. до старости, дістав від нього 50 зол. з тим, що працю мали обговорити з Врублем. Пізніше був у справі летючок підс. ще раз арештований і сидів 3 місяці в тюрмі, але на розправі, тому що Врубель зізнавав у його користь, його звільнили.

Обор.: Так отже не ви накинули свою службу поліції, а поліція вам. Так?

Вибори до міських рад у станиславівському воєвідстві.

Агенція Всхуд довідується, що в станиславівському воєвідстві вибори до міських рад відбудуться 27. травня в таких місцевостях: Богородчани, Болшівці, Бурштин, Миколаїв, Печеніжин, Розділ, Рожнітів, Журавно, Заболотів. У Городенці та Косові вибори будуть 1. липня ц. р.

Ліквідація Державного Видавництва України.

„Бюлетин Польсько-Українські" подає вістку, що більшовики зліквідували „Державне Видавництво України" (ДВУ), яке кілька років тому з новим курсом політики на Україні зреорганізували та переіменували на „Державне Видавниче Обєднання України" (ДВОУ). Був це перший крок до ліквідації найбільшого видавництва на Україні, переведений нібито з метою „розбудови видавництва" після спеціяльних ділянок знання (гарне письменство, право і т. д.).

Тепер, читаємо у „Вістях", рада комісарів рішила „зліквідувати ДВОУ", щоби „наблизити керівництво видавничими орґанізаціями зацікавлених наркоматів", як це написано в декреті з дня 21. березня ц. р. Одночасно Рада Народн. Комісарів рішила передати деякі „типізовані видавництва" деяким комісаріятам. До ліквідаційної комісії, яка мала перевести повну ліквідацію „протягом одного місяця і не пізніше як до 20. квітня ц. р." входять: Качарґін, Басанський, Хармадарінв, Ліфшіц, Валков, Аґуф і Добрий (мабуть кревняк жидівського банкиря в Києві в 1918 р.).

Декрет про ліквідацію підписав П. Любченко, яким завсіди послугуються більшовики в таких випадках.

Заворушення у франції не вгавають.

ПАРИЖ, 23. 4. ПАТ. В Орлеані зорґанізували лівї партії протифашистівську маніфестацію при участи 5.000 людей. На вічу домагалися від уряду розвязати всі фашистівські орґанізації і відкликати ощадноствві декрети.

—o—

Чергова шпигунська афера у франції.

ПАРИЖ, ПАТ. У Парижі арештувала поліція Тіядіну Отеренторн під замітом шпигунства. Отеренторн приїхала до Парижа з початком квітня ц. р. і намагалася познайомитись зі старшинами та військовими інжинірами. Дуже цікавилась плянами нового підводного човна „Сіркуп". Переведена ревізія потвердила здогади, що арештована працювала для чужої держави.

2.688-і роковини засновини Риму.

РИМ, ПАТ. 21. квітня відбулися в усій Італії свята в 2688-і роковини оснування вічного міста. В багатьох містах святкували інавґурацію прилюдних робіт. У Римі відслонили памятник Болівара, героя латинської Півд. Америки, що його італійцям жертвували латинські півд.-американські республіки.

Ще відложать розбройну конференцію.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Тутешні політичні кола передбачують, що визначене на 30. 4. засідання президії розбройної конференції відкличуть.

Підс.: Так. Потім Врубель вислав мене кілька разів до о. Бемка, щоби я щось від нього витягнув і обіцяв мені за це кількасот зол. Я не смів навіть священика питати про щось таке і сказав про те Врублеві.

Прок.: А чому Врубель вам казав доносити про щось, а не кому іншому? Ви мусіли мати якісь вістки?

Підс.: Ні. Не знаю, чому мене вибрав.

СВІДКИ ЗІЗНАЮТЬ.

З черги почали зізнавати знавець і свідки. Знавець Б. Янковський заявив тільки, що револьвер, яким вбито Врубля і який є на столі, дуже цільний і навіть на 50 кроків бе дуже добре.

Зі свідків шваґер підсудного **Петро Белявський,** з якого сестрою жонатий підсудний та **Стан. Белявський,** стрий підс. і війт, оба поляки, відмовилися зізнавати в цій справі.

Св. Катерина Белявська, своячка жінки підсудного, чула тільки стріл на горі й коли вийшла з хати, бачила, що біля рейок хтось лежав, а другий хтось втікав у бік села. Св. каже, що підс. був добрим чоловіком для її своячки і нарікань на нього вона не чула.

Св. Влад. Єнджейчук, пол. аґент з Ходорова оповідає, як повідомлено його про вбивство Врубля, як найшов біля його трупа сліди чобіт, що мали ріжні підкови й одну зломану підошву і як за слідами їх дійшов з псом до хати підсудного.

Св. Ю. Беньковський, пол. аґент з Бібрки, робив ревізію з пост. Ґлінякои у підс. і найшов у нього декальоґ націоналістів, під стелею, попсутий револьвер і білет Сихів-Вибранівка.

На питання обор., чи бив підсудного, заперечує, хоч підсудний впевняє, що так. Зате тямить, як підс. говорив: „Я вбив Врубля, бо він ворог українського народу і більше нічого не скажу, прошу відставити мене до слідчого судді!"

Свід. Мих. Кубацький, постерунковий з Вибранівки, підтверджує, що підс. був конфідентом, що доносив навіть поліції про летючки з околиці та один підпал, але в першому випадку подав фальшивий день, у другому підпал був неполітичний. Підс. часто приходив на постерунок і завжди тримав руку у правій кишені, на що звернув Врублеві увагу пост. Ґліняк. Але тоді ком. Врубель сказав, що дасть собі сам раду і просив не мішатися в його діла. Св. оповідає теж, що був раз в о. Бемка службово, а тоді той сказав, що на Врубля збіраються у Бринцях і він сам поборовсяб з ним, якби не мав відходити. Тодіж о. Бемко заявив, що хочби це коштувало й кілька тис. зол., то їх варта видати, щоб позбутися такого команданта-шубравця. Чи К. був конфідентом з наказу ОУН, як зізнав давніше, свід. не знає.

ЧИ О. БЕМКО ПОГРОЖУВАВ?

Св. о. Теофіль Бемко, адміністратор Бринець Церковних, знав Врубля з рік, але ніколи не говорив з Кубацьким про те, що Врублеві хтось погрожує. Підс. свідок знає, він уходив навіть за порядну людину, але в селі говорили, що він конфідент. Підс. приходив сам жалітися до св., що люди вважають його конфідентом і взагалі приходив частіше. Що було мотивом вбивства, свід. не знає, воно впало як ґрім на село.

Пост. Кубацького сконфронтовано на салі зі свідком, він повторює всю розмову, але о. Бемко рішуче заявляє, що це від початку до кінця видумане.

Обор.: Чи ви донесли про ті грізні слова о. Бемка владі?

Св. Куб.: Так. Врубель казав, що сам залагодить це. По вбивстві новому командантові я сказав знову про те.

Обор.: Отче, скажіть, чи можливо, щоби католицький священик говорив до звич. постерункового такі ідіотичні речі?

Предс.: „Ухилям то питане!"

Свід. Петро Божиковський з Вибранівки, бачив підс. після вбивства, але не завважив у нього ніякого зворушення. Стверджує, що він хоч з тестем сварився, то господарем був добрим.

Св. д-р Корнило Троян, адвокат у Ходорові, під присягою зізнає, що мабуть бачив підс., але не знає, чи він був конфідентом.

Обор.: Ви знали Врубля; який це був чоловік?

Предс.: „Ухилям то питане".

Обор.: Так тоді що ви мали з Врублем?

Предс.: „Ухилям то питане".

ІСТОРІЯ ЗІ СВІДОЦТВОМ.

Св. Микола Кіндрись, що має дружиною сестру жінки підсудного, поляк, зізнає, що живе з підсудним у постійній сварці, бачив, як Врубель нераз говорив з Корпаном, бо мешкав на тім самім подвірю. Св. питав про це Врубля, а той казав, що підозріває Корпана політично. Свідкові було це підозріле, бо хоч кілька разів робив зажалення на підс. на постерунок, (він побивав тестя), то командант Врубель не робив з цього вжитку. Св. чув, як на селі говорили, що К. вбив Врубля, бо був його конфідентом.

Обор. Ви є секретарем громади і ви написали у свідоцтві моральности Корпанові, що він душегуб, підпалич, авантюрист. Як ви могли писати таку неправду?

Св. відповісти не знає.

Св. Стасів Теодор, селянин з Бринець Церк., пригадує собі, що підс. боронився в читальні проти закиду конфідентства і вимагав: „докажіть мені це!"

Св. Махареський Микита, селянин українець, голова чит. „Просвіти", що говорить по польськи, такий сам Ів. Приймич і третій свідок Мик. Петруш не вносять до розправи нічого нового.

Св. Катерина Корпан, дружина підсудного, зізнає під присягою, що підс. Корпан, її чоловік, говорив їй раз, що Врубель просив його бути конфідентом, другий раз, що Врубель вивів його на поле і погрожував застрілити його, якщо не приноситиме йому вісток, але, чи був він конфідентом, не знає.

Після 20-хвилинної перерви зізнають дальші свідки.

Св. Катерина Врубель, вдова по вбитім Врублю, зізнає, що не знає, чи підс. був конфідентом, але на кілька днів до вбивства було так: Св. бачив, як підсудний поденервованим кроком прийшов на постерунок, з руками в кишені і почав добиватись до дверей. Св. спитав його, чого він хоче, а той голосно сказав: „Я Корпан, хочу конечно бачити команданта". Тоді свідок пішов до чоловіка і спитав, що з тим типом зробити, а той сказав: „Скажи тому драневі, що мене нема". Крім того св. знає, що чоловік її мав здавна прочування, що його вбють.

Св. Ян Ґліняк, заст. ком. постер. у Вибранівці, зізнає, що Корпан сам накинувся поліції, йому приніс 3 прим. „Сурми", зрештою приходив часто на поліцію, а на всі уваги свідка Врубель відповідав, що це його річ. Підс. був конфідентом, але подавав хибні вістки, а св. має враження на основі того, що на тиждень до вбивства був у Корпана якийсь тип зі Львова, що він вбив Врубля з чийогось доручення. Врубель крім цього передчував, що К. його вбє і навіть казав свідкові, що як К. вбє його, то хай він вбє Корпана.

Обор.: Ви зізнали, що Врубель мав довіря до К. тому, бо він змінив обряд, а К. каже, що не змінив. Як ви це обосновуєте?

Св. Маю на це доказ.

Св. предкладає письмо староства у Бібрці до гр.-кат. парох. уряду у Бринцях, що в серпні 1932 р. Корпан виступив з гр.-кат. Церкви.

Підс. заявляє рішуче, що про це нічого не знає.

Крім цього св. стверджує, що револьвера, про який К. каже, мов би дістав його від Врубля, ніколи у свого команданта не бачив, а мусів би був бачити, як його заступник. Те саме стверджує жінка вбитого, яка сідає на салі.

З черги відчитано акти оглядин тіла вбитого і місця злочину.

Обор. Ганкевич поставив низку внесків на покликання нових свідків і відчитання актів, чому прокуратор спротивився. Після наради трибунал дозволив тільки відчитати зізнання свідка Кицери, яка раз вночі бачила Врубля з Корпаном і догадувалася з того, що він конфідент, а всі інші внески відкинув.

На цьому розправу перервали до год. 4.30 пополудні.

Після перерви предсідник відчитав присяжним два питання, а то в справі приналежности до ОУН і в справі вбивства ком. Т. Врубля. Внесок обор. д-ра Л. Ганкевича, щоби додати питання про сильне зворушення в менті злочину, трибунал приймив.

В год. 16.50 почав говорити прокуратор **д-р Прахтель-Моравянський,** який говорив всього пів години, доказуючи, що К. вбив Врубля з доручення ОУН і з премедитацією, без зворушення і просив затвердити тільки перше і друге питання.

В год. 17.20 почав свою промову оборонець д-р Ганкевич. Він доказував, що нема ні одного доказу на членство чи намову до вбивства з рамени ОУН у справі Корпана, за те його рукою кермувала ображена честь і тому просив присяглих заперечити оба перші й затвердити тільки третє питання. Промова була виголошена, як завжди у цього оборонця, з незвичайною зворушливістю і красномовністю і викликала і в суддів присяглих і серед публики помітне враження.

Останнього слова підсудний зрікся.

В год. 18.10 пішли судді присяглі на нараду й винесли в год. 18.20 такий

ВЕРДИКТ:

Питання з 97 §. — **10** голосів так, 2 голоси ні, питання з 225 (1 §.) — 12 голосів так, питання з 225 (2 §) — 1 голос так, 11 голосів ні.

На основі того трибунал присудив підсудного Ст. Корпана, що зрікся останнього слова, на

КАРУ СМЕРТИ.

Оборонець зголосив касацію, підсудний приняв кару спокійно. Під судом заходяться плачем дружина і сестра засудженого.

(а)

5.000 зол. за впис на університет.

У Варшаві відбувається процес проти подружжя Яскульських за побирання хабарів від студентів, які хотіли вписатися на медичний відділ університету. Підсудні зажадали від студентки Шохерівної аж 5.000 зол., погрожуючи їй, що на випадок незаплачення хабаря, ніколи не зможе записатися на студії. Підсудні заперечують вину.

Вибори до міської Ради у Львові.

Хто, коли і як голосуватиме на 72 радних у Львові.

Підготовка виборів до міської ради у Львові в повному ході. Маґістрат з поспіхом підготовляє списки виборців. Найдальше до 7. травня ц. р. появляться оповістки про розписання виборів до міської ради на 27. травня ц. р. та інформації як вносити рекламації, зголошувати листи кандидатів на радних і т. д.

У Львові голосуватиме біля 150.000 виборців. Львів буде поділений на 18 або 20 виборчих округ. Воєвода призначив уже пять членів і стільки заступників головної виборчої комісії. Виборчим комісарем призначив воєвода [illegible] Бейнаровича, а його заступн. суддю окружного суду Млинарського. Крім того воєвода призначив уже половину членів окружних виборчих комісій, а решту призначить президент Дрояновський. З початком травня будуть призначені члени обводових комісій. Львів вибирає 72 радних. Найдалі до 17. травня ц. р. слід вносити листу кандидатів на радних, які мусить підписати найменше 1/50 виборців округа і найбільше 300 виборців.

—o—

Страшна летунська катастрофа

На висоті 300 метрів зударилися біля Варшави три літаки. Внаслідок зудару крило одного літака відломилося і літак упав на землю. Другий літак негайно станув у вогні і теж упав на землю. Летуни капраль Габер і підпоручник Зьолковський змасакровані і спалені на вугіль. Третій літак щасливо полетів далі.

—o—

Жаліються на німецьку почту.

ВІДЕНЬ, 23. 4. ПАТ. „Зон- унд Монтагсцайтунг" повідомляє з Праги, що чсл. управа пошт зголосить у світовому почтовому союзі в Берні швайцарському жалобу проти німецької пошти з причини нарушення листової тайни. Чеська влада ствердила, що листи та посилки з закордону отвирають у Німеччині.

—o—

НОВИНКИ

— **До допису з Радехова** („Діло", ч. 100) відомляють нас, що п. Артемій Цегельський, який виконав на описаному концерті у честь Шевченка скрипкові соля, є елевом Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові (кляса проф. Перфецького).

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДО ДЖЕРЕЛА.

Пиво...

„Пили батьки пиво,
Пили батьки пиво,
Пили батьки шнапс".

Є якась така пісня, яку співається, чи радше колись співалося на празниках, іменинах і тим подібних вечерницях. Я її не співав, бо ні пива чи „шнапса" не люблю. Мене тягне до напитку, який втягнув у себе красу півдня, запах місячних ночей, колір розкішних світанків — я люблю перлисте, золотосяйне вино.

(В томі місці прошу П. Т. Т-во „Відродження" не гіршитися тим, бо я хорий на шлунок і „являюся" тільки теоретичним випопійцем!).

Але вернімся до пива.

Батьки пили — це знане нам з літописів, переказів і спомнинів. Сини також пють, але це вже у великій мірі зредуковане: крізою, обтинанням платень і антиалькогольною пропагандою. Припече сонце одного з другим нашого сучасника, витягне йому язик з рота, або приліпить до відслоненого піднебіння, заве відних порохом вулиці і радить йому відсвіжити чимсь і прополокати горло. І сучасник по довшій надумі вступає до першої ліпшої пиварні...

— Прошу мені дати шклянку содової води.

— З соком?

— Ні... чисту.

Пє чисту, на сок дивиться, а про пиво думає.

Не диво, що консумція львівських броварів впала до одної третьої.

Щоби її збільшити, запросила дирекція представників нашої преси і установ з ближчою і дальшою родиною.

Прогулька за місто, в гарний, соняшний день, завжди манить міщуха. А ще як додати до того стопроцентову надію відсвіжeння при самім джерелі, то така прогулька не манить, а тягне, як діяхель.

Перешкодою в цілій виправі були історії з редукцією робітників-українців, які неодного з нас настроювали коли не антиалькогольно, то антипивно.

Не знаю, як хто, але я вже тому трицять літ станув на такім становищі: Кожну річ можна і направити і ще більше попсувати; а тому пятнацять літ: Кожну справу найліпше провірити на місці.

Оглядаючи машинерії, пивниці (алеж там зимно!) і інші уладження пивоварні, я весь час думав про цю прикру обставину. Тому не дуже добре памятаю, скільки треба ячменю, скільки хмелю, як довго відбувається ферментація. Нехай цим журяться справоздавці. Знаю, що з пивоварні виходить смачне пиво і... несмачні гласи. Це друге тоді, коли суспільність довідується, що український робітник не може дістати місця в промисловій станиці, збудованій на його землі і — у великій мірі — для його земляків.

Користаючи з нагоди, що моя симпатія (дальша родина!) була захоплена розмовою із симпатичним і молодим пивоваром, я звернувся до старшого з тими справами, що весь час муляли нас усіх.

— Редукції були — відповів мені — але вони були подиктовані зменшенням продукції.

І в довшім викладі зясовував мені цілу справу.

Я признав, що завинило тут зменшення продукції, одначе при одночаснім збільшенні натиску Орґанізації Народової.

Жадала, видно, статистики зайнятих робітників і аж за голову вхопилася: 40 прц. українців!!

Раджу на будуче зладити три статистики: одну для Орґанізації Народової з 90 прц. поляків, другу для нас із 90 прц. українців, а третю для дирекції з таким відсотком одних, других і жидів, щоб не було нікому кривди.

З огляду на те, що бувають ріжні прогульки, видати інструкцію, щоби робітники на запит якої вони національности — відповідали: „тутешні!"

Тоді і всякі натиски зникнуть і консумція буде збільшатися постійно, не тільки підчас прогульок.

Галактіон Чіпка.

— **Українське Краєзнавчо-туристичне Т-во „Плай" у Львові** влаштовує цикль викладів про минуле й сучасне Львова з такою програмою: 24. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів у княжій добі; 26. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів у добі німецької кольонізації; 28. ц. м. д-р Роман Зубик — Львів від XVI. до XX. віку; 1. травня ред. Роман Купчинський — Львів у 1918 р.; 3. травня д-р Ігор Федів — Львів у числах І. частина; 5. травня д-р Ігор Федів — Львів у числах ІІ. частина; 8. травня дир. Микола Творидло — Українське промислове виробництво у Львові в передвоєнних та післявоєнних часах. Виклади будуть відбуватися в салях гімн. Р. Ш. при вул. Валовій 4. ІІ. Початок в год. 18. Щоби зазнайомити учасників з культурними, історичними та мистецькими памятками Львова, відбуватимуться рівнобіжно з викладами прогульки.

— **Свячене на жовківській дільниці.** В неділю 22. квітня ц. р. уладили всі наші культурно-освітні т-ва та громадянські установи на жовківській дільниці свячене для своїх членів, щоби їх тісніше обєднати та заохотити до дальшої праці над собою. В гарно прибраній домівці наших товариств при вул. Жовківській ч. 62 зійшлось доволі численно наше громадянство та засіло до спільної трапези. Свячене посвятив в год. 6. веч. сов. І. Туркевич, парох церкви св. Параскевії (Пятниць) та загрів своїх парохіян теплими словами до праці. Підчас щирої гутірки і співу народніх пісень промовляли ще о. прод. Каштанюк, проф. Ластовецький та п. Агатон Добрянський. Свято закінчила подякою гостям та представникам преси Л. Туркевичівна, голова кружка „Союзу Українок", який занявся підготовкою свяченого. Опісля присутні відспівали національний гимн.

— **Нова українська музична комедія.** Як довідуємося, пп. д-р Лужницький і Балтарович написали нову музичну комедію п. н. „Подружжя в двох мешканнях" (комедія на 5 картин). Нова комедія буде виставлена в початках травня ц. р. в салі Театру Ріжнородностей заходом львівської сценки „Богема".

— **Симфонічний концерт** львівської Фільгармонії буде в четвер 26. квітня в салі Польського Т-ва Музичного. В концерті візьме участь піяніст-віртуоз Болеслав Коп, лавреат міжнародного конкурсу у Відні та лавреат шопенівського конкурсу в Варшаві. Він відіграє з оркестрою концерт Рахманінова ц-моль і кілька сольових творів. У програмі крім того твори Й. Штравса, Рімського-Корсакова під батутою д-ра А. Солтиса.

— **На волю.** З дрогобицької тюрми вийшов на волю, відбувши кару довголітної вязниці Петро Кривенький.

— **Ревізії й арештування.** В Дрогомишлі пов. Яворів перевела поліція ревізію в мешканні гр.-кат. пароха о. Цепинського та кількох господарів. Арештовано абсольвента гімназії Павла Химича, якого відставлено до судової вязниці в Краківці. Причина арештування не відома.

— **Львівські торги.** На основі порозуміння з міністерством промислу і торговлі визначено речинець східних торгів цього року на час від 1. до 16. вересня

— **Ціла громадська управа перед судом.** Контрольні органи пов. самоврядування в Криворівні пов. Косів викрили великі грошеві зловживання, яких допускалася ціла громадська управа, а саме війт Петро Зеленчук, його заступник Василь Цвілинюк, писар Осип Тріска, громадський екзекутор Іван Фокшей і касієр Іван Джурак з помічником Максимом. Вони здефравдували поверх 20.000 зол. готівкою і кільксот золотих будівельними матеріялами на шкоду громади. Створили справдішню спілку для визиску населення і коли війт накладав на громадян безправні податки та оплати, екзекутор Фокшей стягав їх до каси ошуканців а касієр Джурак ділив між спільників. Крім того брали належитости за дерево з громадських лісів і видавали асиґнати. Окрему рубрику зловживань творило безправне дописування підвишки до державних податків, як дороговий, ґрунтовий та інвестиційний, які дали спілці також кілька тисяч зол. Контрольна влада усунула всіх ошуканців від урядування і справою занявся суд. Перед кількома днями громадські ошуканці станули перед коломийським окружним судом, але що всі пошкодовані живуть у Криворівні або в околиці, дальша розправа відбудеться на виїздній сесії в Жабю.

— **Відгомін одної манїфестації.** З нагоди ухвалення нової конституції влаштовано в Коломиї 27. січня ц. р. як і в інших містах маніфестацію, на яку попроваджено молодь усіх шкіл, у тім і українських. Підчас маніфестації учитель семинарії Рихліцький віддав у руки поліції ученика української гімназії, що буцімто на час не скинув шапки, та ще зробив донос до кураторії на двох учителів-українців. Результат такий, що ученик, покараний вже старостовом гривною, дожидає своєї долі в школі, а учителів тягають на протоколи, які списує візитатор, що приїхав спеціяльно в тій цілі до Коломиї.

— **Краєва хроніка.** У Висловицях пов. Рудки побилися за ґрунт стриєчні брати Осип і Іван Саламаха, причому згинув Іван Саламаха, пробитий ножем у груди. — У Горниках пов. Добромиль три замасковані грабіжники добулися в ночі до хати Марії Пахурської і загрозивши їй крісом, забрали їй в браку грошей ріжні річи.

— **Смерть визначного чеського вченого.** В середу, 18. ц. м. помер у Празі відомий чеський вчений, археольоґ д-р Альбін Стоцький, проф. Карлового університету, дійсний член Королівського Т-ва Наук, предсідник археольоґічної комісії Чеської Академії Наук, бувший директор археольоґічного відділу Нац. Музею в Празі та член багатьох чеських і закордонних наукових інституцій. Проф. Стоцький помер в 58 році життя, в повному розмаху плідної науково-творчої праці. Саме тепер працював він над кількатомовою працею про праісторію чеської землі, якої один том „Камяна доба" вже вийшов друком. Як університетський професор д-р Стоцький виховав цілий ряд наукових робітників на полі археольоґії; між іншим його учнями є теж двох наших молодих археольоґів доц. д-р І. Борковський та д-р Я. Пастернак.

— **3.000 боєвих літаків.** Совітський урядовий комунікат звідомляє, що червона армія має 3.000 боєвих літаків найновішої конструкції. З того 700 літаків з залогою призначено до охорони манджурської границі.

—o—

З кіна.

КІНО КОПЕРНИК: „ГЕНРИК VIII."

Історія буває часто найкращим сценарієм для фільми. Події, навіяні кривавим траґізмом, водночас дійсним життєвим гумором, що творять контрасти наче в Шекспірових творах, надають такій фільмі непересічну вартість. Те саме виробництво, яке накрутило велику історичну фільму про життя Катерини Великої, дало новий фільмовий твір, режісерії відомого А. Корди, якого темою стало приватне життя анґлійського короля, Генрика VIII. Постать справді незвичайно складна й цікава: сильний, кремезний, пристрасний, суворий та запопадливий захисник свого народу почував себе нещасливим тільки тому, що недоставало йому правдивого і понад усе щирого кохання. Усі шість його жінок, які мав за свого життя не змогли дати йому задоволення й щастя: перша була за чесна, друга була чужоложниця, третя без закиду померла при злогах, четверта німецька княжна Анна де Клев, стала його жінкою тому, що не хотів він допустити до дипльоматичного конфлікту між Анґлією та Німеччиною, була погана й прехитра, пята напричуд гарна, зате невірна, вкінці шоста, яка його й пережила, була нудна й за поважна. У фільмі є кілька ефектовних сцен, як лови, королівський бенкет, а понад усе комічна сцена, коли король, наче звичайний смертельник, крадькома вночі йде до спальні своєї надворниці. Знимки ясні, звукові ефекти виразні, а хто знає анґлійську мову, дуже добре чує кожне слово. *є. т.*

—o—

СПОРТ.

Біг навпростець львівської округи.

В неділю відбувся окружний біг навпростець. На старті, що находився на подвірі домівки „Тризуба" на Богданівці, зібралося 100 змагунів, що бігли в двох клясах: копунів і легкоатлетів.

У бігу копунів на 2.5 км. перемогла дружина Тризуба 26 точок, 2) Чорноморці, 3) Богун, 4) УРСК. Індивідуально переміг Дерецький; (Богун) 8 мін. 39.2 с., 2) Тимків (Чорноморці), 3) Согор (Чорн.), 4) Даниленко (Тризуб), 5) Чорній (Чорн.), 6) Скопень (Тр.), 7) Лущак (Тр.), 8) Ґдуля (УРСК), 9) Малюх (Тр.), 10) Сохацький (Тр.). Зі Сокола IV. перший прибіг Мур. зі С. III. Слюсар:

У бігу жінок на 1 км. перемогла Свенціцька УССК 6 м. 29 с., що добула рівночасно *мистецтво студентки.* 2) Гойківна (Тризуб), 3) Пасічник (С-Б), 4) Лучин (С-Б).

У мистецтві студента переміг Сліпко (Основа), що в бігу на 4.5 км. осягнув 15 м. 115 сек., 2) Маруняк (УССК), 3) Полотнюк (Основа), 4) Левицький (УССК), 5) Рибачек (УССК).

В окружному бігу переміг Чорний (Плай), 16:12 с.; 2) Маруняк (УССК), 3) Добрянський (Плай), 4) Дашкевич (УРСК), 5) Левицький, 6) Рибачек, 7) Матвійчук, усі з УССК-а, 8) Гаврилюк (Основа), 9) Бойцун (Плай), 10) Любинський (С. IV.), 11) Іотерович (С-Б).

Дружинно переміг Плай, 2) УССК, 3) УРСК, 4) Сокіл IV, 5) Сокіл-Батько. Орґанізація справна.

Лискавковий турнір.

В неділю відбувся на площі Тризуба — Богданівка лискавковий турнір. Вислідв такі:

Богун—Чорноморці 1:0.
Сокіл IV.—УРСК 2:2.
Пів фінали: УРСК—Богун 1:0.
Тризуб—Сокіл IV. 1:0.
Фінал: Тризуб—УРСК 1:0.

Видців доволі багато. Суддювали: пп. Повзанюк і Маруняк.

Дніпро—Сокіл III. 4:1 (2:1).

Товариські змагання у Винниках закінчилися перемогою „Дніпра".

Дописи.

СКОЛЄ.

Скільщина на позичку „Р. Ш." Скільщина, йдучи назустріч закликові Головної Управи „Рідної Школи", ще є живу акцію в справі внутрішньої позички. По селах відбуваються анкети, на яких присутні з одушевленням приймають розписання позички під гаслом: Скільщина 10.000 зол. для „Рідної Школи". Синевідсько Вижнє перше відгукнулось, підписуючи 1.000 зол. і дальше вплинають заяви. Сколє 350 зол., одначе є надія що в позичці візьме участь усе громадянство Сколього, так, що позичка дійде до квоти 1.000 зол. Підчас Великодних свят відбулись такі анкети: дня 9. IV. в Побупі і дня 10. IV. в Синевідську Нижнім при численній участи слухачів, на яких справу реферував м-р Ценко Микола, урядовець філії Т-ва „Просвіта". Присутні поставились до справи незвичайно прихильно, його доказом, що мале село Побук підписало 400 зол. і доповнює до 500 зол., а трохи більше Синевідсько Нижне 500 зол. Підписують ще свіжі заяви. Деякі вплачували відразу готівкою. Ставимо ці села за приклад усім свідомим селам Скільщини і взиваємо їх, щоби вступали в їх сліди.

НЕ ЗАБУДЬТЕ, ЩО МАЄТЕ ВПЛАЧУВАТИ РАТИ НА 25-ЗОЛОТОВУ ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ.

З ШАХОВОГО ЖИТТЯ.

Турнір українських шахових гуртків у Львові.

В турнірі українських шахових гуртків у Львові, який тягнувся від 11. III. і скінчився 18. IV. п. р., відбулися дальше такі змагання: Воля — У. Р. Ш. Г. 3 : 3. Читальня Левандівка — Луг Львів 4 : 2. Луг Знесіння — Луг Львів 6 : 0. Читальня Левандівка — У. Р. Ш. Г. 6 : 0. Луг Знесіння — Читальня Левандівка 3 : 3. У. Р. Ш. Г. — Робітнича Громада 3½ : 2½. Луг Львів — Робітнича Громада 6 : 0. Луг Знесіння — Воля 6 : 0. Читальня Левандівка — Робітнича Громада 6 : 0.

Кінцева табеля цілого турніру виглядає ось-так:

	Пунктів здобутих		Пунктів втрачених
1). Луг Знесіння	26	:	4
2). Читальня Левандівка	23½	:	6½
3). Луг Львів	16	:	14
4). Воля	12½	:	17½
5), У. Р. Ш. Г.	6½	:	23½
6). Робітнича Громада	5½	:	24½

Турнір закінчився дня 20. п. м. святочними сходинами учасників змагань у домівці Робітничої Громади у Львові, Ринок 8. У програму входили: офіціяльне замкнення турніру і роздача грамот усім гурткам, що грали у турнірі; короткий реферат про шахи п. Степана Попеля і сімультана, розіграна п. Попелем 6. членом Львова на 13 шахівницях, з таким вислідом: 11 партій п. Попель виграв, 2 ремісував і 1 одну програв.

Оцінка турніру. Весь турнір, як на першу того роду українську імпрезу у Львові, мав повний успіх. Хоч пора на турнір була вже не зовсім відповідна (шаховий сезон це попаравді зима), то треба ствердити, що всі дружини були добре здисциплиновані. Три перші у табелі дружини не віддали ні одного пункту вальковером. Вражає велика кількість змагань, покінчених вислідом 6 : 0, що свідчить про те, що рівень дружин був може надто різнородний. Треба надіятися, що турнір, який є в проекті на осінь, збере більшу кількість дружин, як тепер, і причиниться до ще кращого наладнання організації українського шахового руху у Львові.

М-гр В. Ж.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

SYGNAŁY, miesięcznik. Sprawy społeczne, literatura, sztuka Nr. 6. kwiecień. St. Rogowski: Niepotrzebni Dziwactwa i zdobycze. A. Baumgardten: Braciom dalekim. Halina Górska: Na granicy rzeczywistości. Z. Andrzej Kruczkowski: Vice-prezes honorowy. Tadeusz Hollender: Przedwiośnie. Jarosław Lewicki: U plastyków lwowskich. K. Kuryluk: Daszyński, Brzozowski, Niemojewski w sprawie niepodległości Polski. Ukraińcy o „Sygnałach". Rozmówki o teatrze. Otrzymaliśmy listy.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Мистець Маноле". Вистава закуплена.

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Рейтан".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 24. IV. год. 7·30 веч. „Каріера Ґустава Лебреша".

Середа, 25. IV. год. 7·30 веч. „Каріера Ґустава Лебреша".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакаль).

АТЛЯНТИК: „Ескімо".

ВАНДА: „Велика клітка".

КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Дама з нічного клюбу", ревія „Весна йде".

КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".

МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в кольорах".

МІРАЖ: „Син джунглів".

МУЗА: Дон Кіхот (Шаляпін).

ПАЛЯС: „Пожежа над Волгою". (Інкишенев, Наталія Кованко).

ПАН: „Син Індії" (Рамон Новаро), ревія „Прийди до нас на пестощі".

ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.

СВІТ: „Світ без мужчин".

СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".

ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мо зіка.

УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Вівторок, 24. квітня 1934.

Льондон (342,1) 20·00 „Фридерика" оп. Легара, **Відень** (506,8) 16·10. 17·25, 22·15 Концерт, **Копенгаген** (255,1) 15·50 Данські пісні, **Атльона** (531) 19·30, 20·50, 21·20 Спів, **Білгород** (437,3) 19·40 Популярні мельодії в супр. орхестри. **Люксембург** (1340) 21·30 „Корневільські дзвони" оп. Плянкета, **Гайльсберг** (291) 19·15 Пісні в супр. лютні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·30 Швайцарські нар. пісні, **Мілякер** (522,6) 23·15 Музика сучасних композиторів, спів, **Сотенс** (443,1) 20·30 „Вертер" оп. Маснета, **Міляно** (368,6) 13·45 Квінтет, 20·05 Спів, 20·45 „Сі" оп. Масканія, **Рим** (420,8) 20·45 Вок.-інстр. концерт.

Середа, 25. квітня 1934.

Відень (506,8) 15·40 Муз. авдиція для молоді, нар. пісні, 17·20 Камер. концерт, 21·30 Органовий ресіталь, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Прага** (470,2) 19·20 Спів, 20·05 Симф. концерт, **Штрасбург** (349,2) 20·30 Нар. пісні півд. Франції, **Гільверзум** (301) 22·55 „Верміст де фров Иоганна" оп. Вріза. **Атльона** (531) 21·05 Спів, **Білгород** (437,3) 13·10 Популярні мельодії, 16·30 Оп. арії (співає Босанько), **Берлін** (356,7) 18·05 Летунка над Океаном (Авд. Оди Шефер), 18·30 Концерт Генделових творів, **Гайльсберг** (291) 16·00 Концерт, 19·30 Студентські пісоньки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Танкова музика, 20·10 „Ґрі-Ґрі" оп. Лінке, **Ляйпціг** (382,2) 20·15 „Дон Паскале" ком. опера Доніцетія, **Мільакер** (522,6) 20·30 „Дас Шпіцентух дер Кенігін" оп. Й. Штравса, **Москва** (Комінтерн 1714) 20·00 Авд. Багріцького „Тарас Шевченко", (Сталін 360,6) 17·25 „Князь Ігор" оп. Бородіна, **Беромінстер** (539,6) 19·50 „Сила долі" оп. Вердія, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 18·45 Спів, 19·45 Концерт, **Міляно** (368,8) 17·10 Вок. авдиція, **Рим** (420,8) 15·00 Концерт орхестри, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 24. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сиґнал часу, 12·05, 12·33 Концерт сальонової музики, 12·30 Метеорольоґічні вістки, 12·55 Полудневий денник, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·0 Легка музика з ґр. плит, 16·20 Куток мови, 16·35 Муз. репортаж про Падаревського, 17·30 Біольоґ. відчит „Вартість теорії і мова фактів", 17·50 Мандрівка риб, 18·10 Концерт Данового хору, 18·50 Жіночий Фідак у Польщі, 19·03 Про пластиків, 19·15 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. денник, 19·55 Ґр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Композиторський концерт Машинського, 21·15 Оповідання: „Буґатті", 21·30 Легка музика (орхестра, пила), 22·15 Танкова музика.

Середа, 25. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 11·40 Огляд преси, 11·57 Сиґнал часу, 12·05, 12·33 Популярна музика з ґр. плит, Метеорольоґ. вістки, 12·55 Полудневий денник, 15·05 Збіжева біржа, репертуар театрів, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Концерт солістів (музика, спів), 15·50 Для дітей: „Три міліони щурів", Пісеньки для наймолодших, Загадки, 16·20 Листи та програми, 16·35 Музика для наймолодших (із ґр. плит), 17·30 Відчит про Кохановського, 17·50 „Святохресні гори, як туристичний терен", 18·10 Твори Петра Чайковського на симф. орхестру, 18·55 Законодатні новини, 19·05 Всячина, 19·25 Літер. фейл. „Письменники морської школи", 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·47 Веч. денник, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт легкої музики, пісоньки, 21·00 Терниста дорога до праці, 21·15 Фортепян, 22·00 Відчит в есперанто „Лябораторія боротьби із заразними недугами", 22·20 Конкурс тенорів (ґр. плити з поясненнями), 22·30 Танкова музика з Льондону, 23·00 Метеорольоґ. вістки, 23·20 Ґр. плити.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5·21 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·08, Париж 34·96, Берлін 207·60, Цюріх 171·55, Амстердам 358·60, Прага 22·00, Міляно 45·00, Нюйорк кабель 5.26, Нюйорк чеки 5·25.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 23. IV. масло 2·70, молоко —·18, сметану —·80, яйця 2·20—2·30.

Тенденція на молоко, сметану і масло сильна на яйця знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

„Релігія в житті людини". Від Центр. Ж. Кружка при Укр. Кат. Союзі дня 25. квітня п. р. (середа) в год. 5·20 попол. в домівці Марійського Т-ва Пань при вул. Руській ч. 10. О. др Микола Конрад виголосить реферат: „Релігія в житті людини". На цей реферат Управа запрошує членів Кружка і введених ними гостей. 1462

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ЛІНІ шкільні відзнаки, гафтовані **кропи**, найновіші **плиси**, монограми, пропорці, декатиза. — **Заведення Гафтів**, Академічна 22. І. п. 23/22 3—5

ГАРНІ КВІТИ як хочеш мати в кімнаті, на бальконі, в городі **то уживай навозові пастильки „Тесп"** (потас, фосфор, азот) **50 сот.** Жадайте в складах: „Народної Торговлі", дроґеріях і складах насіння. 1112 20—30

МОТОЦИКЛІ нові і вживані, ровери від 120 зол., поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. 1312 13—20

У ВІДНІ вдова по адвокаті прийме дві панночки на станцію. Дома конверсація німецька і парижанка до науки французької мови. Оплата 120 зл. місячно від особи. О. Левицька, Wien, Josefstädterstrasse 73/6. 1459 2—2

ШУКАЮ на час ферій (від 15. червня по кінець серпня) трьох кімнат з кухнею або її уживанням у горах або на підгір'ю. Зголошення до Адм. „Діла" під „Ферії". 3—5

ІНТЕЛІГЕНТНА особа середніх літ, знає сільську господарку і варення, оподаткована доматорка шукає посади господині. — Адмін. „Діла" „Скромні вимоги". 1461

РОЗПИЛЯЧІ і пудерниця — направи перфумерія „Темпо" Львів, Пілсудського ч. 19. 1—

Присилайте передплату!

Charles Laughton
Binnie Barnes

Чарльз Ляфтон у фільмі „Генрик VIII". в Кіні **„Коперник"**

ЦІКАВІ КНИЖКИ

	Ціна	Почтова пересилка
Буреверхи — Емілії Бронте, переклав — М. Рудницький	2·50 зол.	0·50
Маціцький — Альфонса Доде, переклад із французької мови М. Рудницького	3·— „	0·50
Між ідеєю і формою — М. Рудницького	3·— „	0·50
Блакитна кімната та інші оповідання — Проспера Меріме, із французької мови переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
З японського дому — Ст. Левинського	2·— „	0·25
Сміх землі — Володимира Островського	1·50 „	0·15
Спогади — Евгена Чикаленка Частина I. II. III. Окрема частина по 3 зол.	8·— „	0·50
Крізь дим і згар — Мих. Матіїва Мельника	0·50 „	0·10
Безпутні — Гордія Брасюка	0·50 „	0·10
Шевченко й княжна Репніна — Михайла Возняка	1·50 „	0·15
Українці і відсіч Відня 1683 р. — д-ра Івана Німчука	1.— „	0·15
За Сяном — д-ра Івана Німчука	0·50 „	0·10

Замовляти в Адміністрації „Діла", Ринок ч. 10.
Належитість надсилати складанками П. К. О. 153·322

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.